

Hemse LUP, lokal utvecklingsplan

Datum 2018-11-01

Gäller 2018-2021

Ärendenr RS 2018/783

Version [1.0]

Denna lokala utvecklingsplan, LUP, är framtagen av organisationer på Hemse inom ramen för projekt Landsbyggsutveckling 2.0. Syftet är att skapa en gemensam bild av nuläge, vision och prioriterade insatser.

De lokala aktörerna har ansvaret för att utvecklingsplanens insatser drivs vidare till ett genomförande. I de fall där konkreta insatser ska genomföras kan en eller flera aktörer tillsammans svara för detta.

Region Gotland, RG, har ett ansvar för att alla delar av Gotland kan utvecklas. Genom att stå bakom denna LUP avser RG att stödja arbetet och underlätta nödvändiga kontakter inom RG.

De enskilda insatser som prioriterats i LUP genomförs inom respektive ansvarig organisations verksamhet, och kräver egen beredning och beslut. Att en insats finns med i LUP innebär således inte någon förpliktelse för Region Gotland att genomföra den. I de fall insatser genomförs som projekt söks finansiering från ordinarie finansieringskällor som egen finansiering, Leader, Landsbyggsprogrammet, RG med flera.

Hemse och Visby 2018-11-01

Alla Båtelsson
Knutpunkt Hemse Utveckling

Fredrik Ahlqvist
Sudrets HC

Jan-Erik Wickman
Hemse BK

Ulf Östre
Hemsegården

Fredrik Melin
Hemse Hembygdsförening

Sölweig Wallin
PRO Hemseorten

Mats Jörholt
Hemse Företagarförening

Eva Nypelius
Region Gotland

Peter Lindvall
Region Gotland

1. Bakgrund

Hemse har under många år präglats av ett aktivt föreningsliv med bred samverkan för att genomföra gemensamma satsningar och evenemang. Hösten 2012 startade ortens föreningar och ett antal privatpersoner det gemensamma Knutpunkt Hemse Utveckling AB. Inom ramen för Knutpunkt Hemse har ett antal projekt genomförts för att bidra till Hemses långsiktiga och hållbara utveckling.

Region Gotland har tagit fram en strategi för regionens framtida utbud av service. Hemse är där utpekad som centralort för södra Gotland. Det innebär att det långsiktigt ska finnas hela utbudet av skola, från förskola till högskolestadium. Dessutom läggs en särskild vikt att det också ska finnas vårdcentral, ishall och badhus i Hemse för att säkerställa ett gott serviceutbud för södra Gotland. Det finns för närvarande inga planer på att genomföra någon översiktlig planering för Hemse. I dagsläget finns ett stort antal gällande detaljplaner för den centrala tätorten.

2. Nuläget

Hemse är en väl fungerande serviceort för södra Gotland. I samhället finns ett brett utbud av kommersiell service inom dagligvaruhandel och sällanköpshandel. De många aktiva företagen i Hemse är grunden för ett livskraftigt näringsliv och ett bra företagsklimat. Föreningslivet kompletterar med många aktiva medlemmar inom olika intresseområden. Ett stort antal föreningar är engagerade i utvecklingsarbetet med Knutpunkt Hemse Utveckling som samlade aktör.

Boende

Hemse har ett brett utbud av bostäder av olika kategorier. Inom samhället är avstånden korta och det mesta finns inom gångavstånd. Olika samlingslokaler och idrottsanläggningar tillsammans med ett aktivt föreningsliv ger många möjligheter till en aktiv fritid. Gotlands folkhögskola är en viktig resurs för utbildningar och samverkan inom många olika områden.

För att skapa fler möjligheter för ungdomar att flytta till eget boende och att få fler inflyttare till Hemse så behövs fler hyreslägenheter. Samhällets expansion försvåras av att det inte finns någon översiktlig planering för samhället. Minskande offentlig närvaro kan öka otryggheten då ingen har koll på allt från ”bus” till snöröjning och potthål.

Företag

Företagen i Hemse representerar många branscher och ger sammantaget en fungerande arbetsmarknad. Den lokala lojaliteten är stark och samverkan mellan företagen gör att man kan ge snabb service till sina kunder. I dagsläget finns tomma lokaler som fungerar för nya verksamheter. Här finns möjligheter för de som vill bredda utbudet i Hemse.

Hemse har vägar i alla riktningar men saknar information vid infarterna kring samhällets utbud. Även skyltningen inom samhället kan bli tydligare. Hemses läge gör att affärer av olika slag måste ha ett större varulager för att snabbt kunna ge service. Samtidigt begränsas möjligheterna att vara leverantör till Region Gotland med flera stora organisationer som har central upphandling.

Besökare

Sommartid attraherar Hemses breda serviceutbud både tillfälliga turister och sommarboende. Hemse har bra shopping och också café och restauranger. Det finns bra möjligheter till gratis parkering. Badhuset är viktigt också för besökare. Även folkhögskolans utbud av sommarkurser lockar besökare till Hemse.

Hemse har inget eget resmål som i sig är en reseanledning som lockar besökare. I Hemse begränsas besöksservicen till att gälla endast dagtid. I dagsläget har inte Hemse någon form av hotell eller annat korttidsboende bortsett från fåtaliga platser på vandrarhem och B&B-företag. Sophantering hänvisas till återvinningen norr om samhället, med bilavstånd, vilket försvårar särskilt för besökare. En mindre filial i samhället skulle underlätta.

Det finns bra busstrafik mellan Visby och Hemse. Problemet är att det kan vara svårt att göra ett stopp i Hemse för att sen färdas vidare till slutlig destination.

3. Hemse i framtiden

Vision

Hemse – Knutpunkt med hjärta

Hemse är ett servicenav på södra Gotland som tillhandahåller ett utmärkt och tillgängligt utbud för boende och besökare.

- Ett välfungerande aktivitetscentrum för idrott, fritid och kultur.
- 100 bäddar för turister och idrottare
- 100 nya jobb
- 100 nya bostäder
- 100 fler barn i skolan

Mål

Utvecklingen runt bad, ishall och idrottshall i Hemse är viktig för utvecklingen av hela Hemse. På sikt kan området omfatta utomhuspool, utomhusisbana, servicebyggnad med kök, cafeteria och samlingslokaler. Vidare finns behov av utegym och utomhusscen.

En första pusselbit i anläggningen är en ny betongplatta i Hemse ishall som kommer att ge nya möjligheter för längre säsong och alternativa användningsområden. Det skulle gå att använda lokalen för konserter, utställningar och fritidsaktiviteter sommartid.

En komplettering av ishallen med en stugby inklusive serviceanläggning skulle ge nya möjligheter att anordna cuper, träningsläger och andra arrangemang. Det skulle också gynna badhuset och bollplaner. Sommartid kan andra besökare få plats i stugbyn..

Näringslivet och serviceutbudet har stora möjligheter att utvecklas. Genom att tillsammans med nuvarande och potentiella företagare verka för ett positivt och utvecklande företagsklimat kan nya samarbeten hittas för ett friskt företagande. En gemensam plan för samhället kring Storgatan med inriktning på utseende, affärslokaler, skyltning och information skulle göra Hemse attraktivare.

I ett första steg har dubbel markanvisning använts för att attrahera nytt byggande till Hemse. I samarbete mellan Knutpunkten Hemse, markägare och Region Gotland kan fler tomter skapas för både flerfamiljshus och villor i området.

Regionens skolverksamhet i Hemse har unika förutsättningar genom tillgänglighet från förskola till högskoleutbildning samt folkhögskola. I framtiden bör även andra utbildningar komma i fråga. Genom samverkan med föreningar och företagare ska arbetet med och runt skolan förbättras. Exempel är Högby skolans idrottsprofil och samarbetet kring prao och framtida studier. Det är även viktigt att skapa en gemensam och synlig kalender för orten där även skola och folkhögskola är engagerade i olika aktiviteter som genomförs.

4. Insatsplan 2018 - 2019

Denna insatsplan syftar till att utifrån bygdens prioriteringar skapa en gemensam bild av de insatser som kräver gemensamma åtaganden framåt.

Prioriterade insatser 2018-2019 i Hemse

Prio	Åtgärd	Ansvarig	Aktörer
1	Ny betongplatta ishall för förlängd issäsong och utökade användningsområden samt minskad energiförbrukning	Sudrets HC	Knutpunkt Hemse AB Region Gotland
2	Kartlägga och planera tomter och hus för villa/bostadsrätt/hyresrätt/trygghetsboende. Mål 2012: 100 nya bäddar i stugby och vandrarhem för besökare för bl a idrott och kulturell verksamhet och 100 permanenta bostäder.	Knutpunkt Hemse Utveckling	Sudrets HC, Hemse BK, Vandrarhemmet, Region Gotland
3	Förbättrat företagsklimat och ökat samarbete. Plan för ökat utbud av bibliotek, primärvård och utbildning	Knutpunkt Hemse Utveckling	Föreningsliv, Hemse företagareförening, Studieförbundet Vuxenskolan. Region Gotland, folkhögskolan, vårdcentralen, biblioteket.
4	Bättre skola för fler barn. Samverkan skola, föreningar, näringsliv. Gemensam evenemangskalender. Idrottsprofil	Knutpunkt Hemse Utveckling	Region Gotland, Högbyskolan. Sudrets HC, Hemse BK
5	Mässor och utställningar. Seniormässan i Hemse	PRO Hemseorten	Knutpunkt Hemse Utveckling.
6	Design av Storgatan för bättre information och skyltning	Knutpunkt Hemse Utveckling	Föreningar, företagare, Studieförbundet Vuxenskolan. Region Gotland, folkhögskolan, vårdcentralen, biblioteket.
7	Utescen i anslutning till idrottscentret	Hemse Knutpunkt Utveckling	Sudrets HC, Hemse BK, Sudrets teaterförening
8	Servicebyggnad idrottshall/simhall/ishall	Knutpunkt Hemse Utveckling	Sudrets HC, Hemse BK, Region Gotland
9	Bättre friluftsliv genom utomhusbad, utegym, sommaraktiviteter i Hemse ishall. Parkour, paddelhall och skatepark. Pröva på-idrott. Sommar-LAN och andra evenemang.	Knutpunkt Hemse Utveckling	Sudrets HC, Hemse BK. Region Gotland, ungdomsgården